

GULDHAMSTER-IUTEQARNISSAMUT ILITSERSUUT

Uumasoq pillugu naatsumik

- 13-18 cm angissuseqalersinnaavoq, 85-160 gr. oqimaassuserilersinnaallugu, kinguaassior-tinneqarnermini assigiinngitsorpassuarnik immikkoortortaqalersimavoq
- 2-3-nik ukioqalersarpoq
- Uumasutigineqartilluni unnuakkut eqeertarpoq, ullup annersaani sinittarpoq
- Ineqassaaq minnerpaamik 80 x40 cm.-imik, assassinnaassaaq toqqorfissaqarlunilu
- Sioqqani uffarnissaminut mangiagaqarnissaminillu pisariaqartitsivoq
- Eqqortumik sungiusarsimagaanni nujuitsunngorsinnaavoq
- Naasunit neqinillu nerisassiat nerisinnaavai
- Sumiiffimminik arlaminut qaasuttumik illersuisarpoq. Kisimiitillugu ineqartinneqassaaq
- Sapaatip akunnerini marlunni naartusarpoq, 8-10-nik piaqqisarluni
- Malungiuk: Meeqqanut mikisunit uumasutigineqarnissaminut naleqqutinnigilaq

Imarisai

- 1 Uumasup suussusia
- 2 Inersimasup angissusia
- 3 Ukioqqortutigilersinnaassusia
- 4 Inissaata angisusissaa ilulissaalu pillugit inassuteqaatit
- 5 Naleqqussarnissamut immikkut pisariaqartitsineq – soorlu inip kiassusia
- 6 Ukkatarinnineq
- 7 Nerisaqartitsineq
- 8 Attaveqarneq
- 9 Kinguaassiorneq, piaqqineq, kinguaassiorsinnaajunnaarsitsineq
- 10 Nappaateqarneq iluaagisaqarnerlu
- 11 Paasissutissat allat

1. Uumasup suussusia

Mesocricetus auratus Guldhamster, syrisk (guld)hamster (Golden hamster)

Guldhamster, Mesocricetus auratus, aamma dværghamster Siberiameersoq, Phodopus sungorus ilisarimanegarnerpaapput uumasuutitullu siuaruarsimanerpaajullutik.

Guldhamster Syriameersoq kikkartuuvoq (Rodentia) ilaqutariinnut Cricetidae-inut, art-inut 600-juusunut ilaavoq, soorlu hamster-inut, studsmus-inut, markmus-inut, narlumukaanut, mosegrisinut, Nu verdens rotter-nut, terissanut il.il. Guldhamster-it assigiinngitsut sisamaapput (Mesocricetus) Europap ilaani Kangia qiterlermilu assigiinngitsunut siaruarsimasoq, Danmarkimili M. auratus uumasuutitut ilisarimanegarnerpaajuvoq.

Guldhamster-it ullumikkut uumasuutigineqartut tamarmik kingoqqisuugunarput hamsterinit nujuartanit ikittunit Syriami 1930-ikkunni. 1990-ikkut naaneranni hamsterit nujuartat Tysklandimiit tikiunneqarput kinguaassioertitsinermi nutarsaatissatut.

2. Inersimasup angissusia

Guldhamster 13-18 cm.-mik angissuseqalersinnaavoq 1 cm.-millu takitigisumik pamioqarlun, 85-160 gr.-inik oqimaassuseqalersinnaalluni. Arnavissat angutivissanit anginerulaartarput.

Guldhamster assigiinngitsorpassuarnik qalipaateqalersillugu meqqoqalersillugulu kinguaassioertinneqarsimavoq, pinngoqqaatiminilli aappaluttoq kajorujuttuuvoq, naami, qungatsimi qanermilu tungaatigut qaqortuulluni.

Guldhamster ersami iluatigut neruttortartumik pooqarpoq, nerisassat piaqqallu illersorniarlugit (sioranartoqarnerani) toqqorsivigisartakkaminik. Siffiaaniippat qinersit tipimik pilersitsisartut.

3. Ukioqqortutigilersinnaassusia

Guldhamster uumasuutigineqartilluni nalinginnaasumik 2-3-nik ukioqalersarpoq.

4. Inissaata angisusissaa ilusilernissaalu

Guldhamster pinngortitamiitilluni taarsilernerani eqeertarpoq. Uumasuutaatillunili guldhamster unnuakuunerusoq eqeertarpoq, ulluuneranilu inimini sinikkumanerusaluni. Pinngortitami guld-hamster nunap iluani assaalluni sullulioartarpoq. Guldhamsterit kisimiittuupput, kinguaassiorsin-naalersimasullu avissaarsimatinneqartariaqarput (imm. 8).

Inaat uumasumut ataatsimut minnerpaamik 80 x 40 x 35 cm-iusariaqarpoq (l x b x h). Inassutigine-qassaarli initunerusumik ineqartinneqartarnissaat pequsersukkamik, soorlu matuma ataani allas-simasutuulli, taamaalilluni uumasooq pinngoqqaarnermunit pisariaqartitani atorlugit aalasinnaa-niassammat ilorrisimaarlunilu. Inigisaat portusuujusinnaavoq qallorfissaqarluartoq, taamaalilluni timimi atornissaanut periarfissilluarlugu (portuallaamiilli nakkanginnissaa qulakkeerniarlugu inigisaa ilusilersorneqassaaq), imaluunniit arfarleriikkaartumik akornatigut sulluliamik ikaarfissaqartumik isumaginerisigut. Inigisaat ungaluugaqartinneqassaaq saviminiusunik ima ningartakitsigisunik, ningartaatigut qimaasinnaassanani kiggigussinnaassaniluunniit.

Qisummik ineqarnissaat tulluannigilaq, masammik millugussisarmata, eqqiaruminaallutik guldhamsterillu mangiarsinnaammagu. Inaa plastik-imik naqqata qaavatalu akonrani iigaqartaqarpat plastikusumik mangiarlugu guldhamster anillassinnaavoq.

Inaata naqqa sannakuaqqanik issusuumik qallersimassaaq imaluunniit pinngortitamik allamik pujoralaqqanngitsumik, soorlu qisummik keramik-imilluunniit. Sullullit (ammaneri 15 cm) akimut ersittuunngitsut guldhamster-imut ulluliorfigissallugit, sinittarfigissallugit toqqorfigissallugilluunniit piukkunnartuupput. Ulluliornermini atorsinnaasai ivikkat aqitsut pappiaqqat amitsukujuut inaniittuassapput. Hamstervat sakkortuumik innersuunneqanngilaq, hamsterip ilaruffigisinnaammagu avataarsiutigalugu qimiffigaluguluunniit. Guldhamster mangiagassaqartariaqarpoq pinnguassaqartariaqarlunilu (imm. 6). Nutaanik nerisassaqartariaqarpoq imigassaqartariaqarlunilu (drikkeflaske).

Inigisaa panertumut inaalineqassaaq, suerneqanngitsumik (noqqoruuffiunngitsumut) pujorfigineqartussaannngitsumullu, soorlu teqeqqumut ulluunerani qaamanermik amingaateqanngitsumut. Guldhamster unnuakkut eqeertartuummat inigisaa inissittariaqarpoq ulluunerani sininnerani akornuserneqarsinnaajunnaarlugu unnuakkullu nipiliorneranik akornutaasinnaajunnaarlugu.

Nerisaasa sinneri (panertut kisiisa pinnagit) ullut tamaasa peerneqartassapput imissaalu nutaamik taarsertarlugu. Guldhamster aalajangersimasumi anartarpoq (teqeqqunerusumi) tamakkulu ullut tamaasa sapaatip akunneranulluunnuut marlussoriarluni peerneqartariaqarput. Sapaatip akunneranut ataasiarluni inaata naqqa, ullua, karsimilu sioraatai taarsertariaqarput. Suulli tamaasa ataatsikkut allanik taarseqinagit, tassami namminerlutik tipertik piumanerugamikku tipinut allanut sanilliullugu. Qaammammut ataasiarluni inigisaat tamakkiisumik eqqiarneqartariaqarpoq, imeq kissartoq atorlugu, qaqorsaat neutral annikitsoq biologisk-imillu arortinneqarsinnaasoq atorlugu.

5. Naleqqussarnissamat immikkut pisariaqartitsineq

Guldhamster nalinginnaasumik inip kissassusia ajorinngilaat, 24 grader-nilli kiannerusumiissanngilaq.

Guldhamster sioqqani uffartartuuvoq meqquni eqqiluutsuutikkumallugit. Sioqqat chinchilla-nut naleqquttussiat inaniitinneqartuaannartariaqarput.

6. Ukkatarinnineq

Guldhamster inimini kisimiittuummat uumasogatiminullu atassuteqarani, inaani avatangiisit ilorrisimaarnartut sammisassaqarfiulluartullu pigineqartariaqarput, pikkunaalliornissaa pinngitsoorumallugu.

Inimini mangiagassaqartittuaannartariaqarpoq, soorlu piluttat, avalequtit, paarnarluk, sorlaat il.il. Suulluunniit pinngortitameersut imermik qalattumik salinneqartariaqarput qeritneqaaqqaartariaqarlutilluunniit bakterissat uumasuaqqalluunniit allat napparsimalersitsisinnaasut pinngitsoorumallugit.

Sullernit issormiuttallu (regnorm) inaani assigiinngitsunut toqqorneqarsinnaapput. Equutissiat igaffimmilu allarutissiat pappiaqqat (køkkenruller) sinnikui inaanut ilineqarsinnaapput pinnguassaattut toqqorfissaattullu. Pinngussat assigiinngitsut (uumasuerniarfinneersut, nammineq sanaat

pinngortitameersulluunniit) ator neqarsinnaalluarput, ingerlaavartumik taarsersortarlugit, unammilligassai nutartaqartuaannartikkumallugit.

Inigisaat ilusilersorneqarsinnaavoq guldhamster-ip inunnguutsiminit pisariaqartitaminik ukkassisinnaaqullugu, soorlu nunap iluani assaalluni sulluliorfissaqarnissaa eqqarsaatigalugu. Inigisaaniit aamma sullulik aqquutigalugu ikaarfissalimmik issumik imalimmik nunap iluani sulluliorfissalernerneqarsinnaavoq (terrarium).

Inaa mikippat hamsteri akuttunngitsumik inaaniit aneqqasittariaqarpoq, tamatigut nakkutigalugu, timini atorniassammagu nutaanillu misigisassarsiorluni. Eqqumaffigissavat hamsteri putuaqqat quppaqqalluunniit aqquutigalugit qimaasinnaammat, taamaattumik matut, igalaat putullu matoqqatinneqartariaqarput, tattoqiuuttoorfigisinnaammagat aamma. Guldhamster aamma aneeqatigineqarsinnaavoq, soorlu karsimi pinnguartarfimmi portusuumik iigalimmi sioqqanik imalimmi ungalusamiluunniit allami.

Nammineq tipimut sungiussitikkaanni, sallaatsumik sammisarlugu taava guldhamster nujuitsorujussuanngorsinnaavoq tigummineqarnissanilu akueralugu. Imminut illersorniarluni sakkortuumik kiiseriataarsinnaavoq qimaallunilu, tatineqartutut misigiguni, toqqissisimangikkuni tigummiartumilluunniit naqippallaarneqaruni. Taamaammat tigussagaanni sallaatsumik assaat ilulinngorlugit inissaqartilluarlugu pisariaqarpoq, pissinnissaa nakkarnissaaluunniit sianigeqqissaarlugu, nakkarnermini akornusersinnaammat. Guldhamster mamarsaatissaanik akilertarlugu sungiusarneqarsinnaavoq, soorlu assannut nammineerluni pississinnaanngortillugu nipilu aalajangersimasooq atorlugu aggettissinnaalersillugu. Sungiusarnee uumasup ilorrisimaarnissaanut iluaqutaasinnavoq tamanullu iluaqutaasinnaalluni. Hamster sinittoq akornuseqinagu, amerlanertigut isumalussinnaammat kiisinarsinnaallunilu.

Guldhamster uumasuuvooq eqqumatilluni aalarusuttorujussuaq, taamaattumillu timimi atornissaanut periarfissaqarnissaaq pisariaqartippaa. Quleriinnik arlariinnik natilimmi ineqartinneqarpat pitsaanerpaassaaq. Inaata avataani misigisassarsiorittarnissaa aamma timiminik atuilluarnissaanut periarfissatsialaavoq. Assakaasoq arpaffigisinnaasaa tamakkiisumi naqqulik (løbehjul med fast bund, ikke tremmer) minnerpaamik 25 cm.-imik diameterilik (anginerusinnaavoq assakaasut anginerit nuannarinerummatigut), inaani inituumi tapertatut (taarsiulluguunngitsoq) periarfissaatinneqarsinnaavoq. Assakaasoq inaata iigaanut aalajangerneqarsimassaaq uppittoqinammat, taamaalillunilu guldhamster akornuserluni.

7. Nerisaqartitsineq

Guldhamsterip pinngortitami naasut kingunissai, naatitat, sullernit qullugissallu nerisarpai. Guldhamster annertoorujussuumik nerisanngilaq, taamaattorli nutaanik nerisassaarlunilu imigassaqartitaajuaannartariaqarpoq, perlileruni qilalerluniluunniit sanngiilliasuugami. Guldhamsterip tunngaviusumik nerisassaani nerisassaqartiguk. Tunngaviusumik nerisaanut tapertaliullugit naatitanik paaranillu errortukkanik tunineqarsinnaavoq, soorlu inneruulat, kløver, frugtblade, gulerøddit qalipaajakkat, hvidkål, rødbeder aamma paarnat orpiisa avalequtaat serpartarneqanngitsut. Karrit kanaartaat ivikkallu qeratasuut atornaveersaakkit, isuisa ipitsut ersaasa pooqattaannik akornusiisinnaammata. Tunngaviusumik nerisassaasa naatitanillu tapertaasa saniatigut sullinernik assigiinngitsunik tunineqarsinnaavoq (soorlu perlertat aamma melorme) issormiutarlu (regnorm). Protein-ilinnik tapertaqassagaanni timmiaqqanut sullinertortunut nerisassianik akuukkanik tunineqartarsinnaavoq. Tamatuma saniatigut sapaatip akunneranut marlussoriarluni nersussuaqqap tiganik, nersussuup nersussuaqqalluunniit neqaanik aserortikkamik qapuaqqamillu (gærtablet) tunineqartarsinnaavoq.

Qaqutiginnaq mamarsaatissaanik tunineqartassaaq, ukuusinnaasunik qaqqortarissat (tarajulerneqanngitsut, qalipaata atassut) orpiliassap paarmarlua, paarnaqqat aamma solsikkefrø.

Guldhamsterip ersamini pooqattani atorlugit nerisassamaatinik qimatulivimminut assartuutigisarpai, taamaallilluni piffissamat pissakilliorfiusumut eqqanaarsartarluni. Taamaattumik alapernaaguk qimatuliviani asiujasunik toqqorsimannginnersoq (soorlu paarnat naatitallu). Nutaamik imissaqartitaajuaannassaaq (sapinngisamik drikkeflaske atorlugu).

8. Attaveqarneq

Guldhamsterit kinguaassiorsinnaalereersimasut, suaassusiat apeqqutaanani, najukkaminik illersuumatuujupput imminnullu akaaringittuusinnaallutik. Arnaviaq nuliuleraagat aatsaat arnaviaq angutiviarlu imminnut akuerisinnaasarput. Qinersinit tipi, arnavissallu eqqarsaatigalugit anat, atorlugit putuliartik sumiiffitsillu nalunaaqutsersortarpaat.

Kinguaassiorsinnaalereersimasut akornanni pagginerit suaassuseqatigiunngitsoq suiassuseqatigiilluunniit akornanni nalinginnaasorujussuupput ataatsimoortissimagaanni, allaat toqumik kinguneqarsinnaasartumik. Qatanngutigiiilluunniit akornanni kinguaassiorsinnaalernerimikkut sakkortuumik saassussinnaapput. Guldhamster taamaamat toqqammaviumik inaani kisimiititassavoq. Qatanngutigiiilli suaassuseqatigiuppata sap. ak. 8-ni utoqqaatigilernissaat tikillugu ataatsimoortinneqarsinnaapput, tamatumali kingorna avissaartinneqartariaqarput, imminnut saassuttaqattaalissammata.

Guldhamsterip guldhamstereqatiminut pinngoqqaatimisut attaveqarnissamik pisariaqartitsinera qulakkeerumallugu, killeqarfigisamik nalunaarsuisarneq ilanngullugu, immikkoorlutik inaat sanileriissinneqarsinnaapput, taamaallutik takusinnaallutik, imminnut naamasinnaallutik tusaasinnaallutillu, imminnullu ajoqusersinnaanatik, peqatigiissinnaaniassammata. Uumasut kinguaassioertitsinermi atorneqartut nuliutinneqarnerimikkut susassareqatigiinermut iliuusaat periarfissinneqartarput.

Guldhamsteriuteqaraanni allanik uumasuuteqarnissaaq inassutiginanngilaq.

9. Kinguaassiorneq, piaqqineq, kinguaassiorsinnaajunnaarsitsineq

Guldhamsterit imminnut avissaaqqallutik pinngortitami uumasuupput. Angutiviaq arnaviarlu taamaallaat naapittarput nulusassanngoraagamik. Arnaviat ullut sisamanngorneri tamaasa nuliulersarput. Nulioeraagata angutiviaq erniinnaq avissaartinneqartariaqarpoq, taamaanngippat arnavissap saassussinnaammagu.

Ullut 16-iinnaat naartusarpoq – tassa uumasuni miluumasuni piffissaq naartuffiusartoq sivikinnerpaaq. Piaqqat nalinginnaasumik 8-10-iusarput, 20-illi angusinnaasarlugit. Piaqqat inunngornerminni meqqoqarneq ajorput isaallu maminngasarlutik 2-3 gr.-isullu oqimaatsigisarlutik. Pingaartuuvoq anaanaq piaqqallu sapaatip akunnerani siullermi eqqissisimatinneqarnissaat, taamaanngippat piaqqani qimassinnaammagit allaalluunniit nerisinnaammagit. Anaanaata piaqqani ulorianartorsiorsorigunigit ersami iluani pooqattaminut toqqorsinnaavai.

Arnaviaq ernisimatsiaannarluni naartuleqqissinnaavoq, milutsitsineratali (piaqqinermiit sapaatip akunneri pingasut) nalaani nuliutinneqartariaqanngilaq, taamaalippat piaqqat sanngiillissinnaammata inuussutissamillu amingaateqalersinnaallutik. Arnavissap timaata artorsinneqannginnissaa piuumallugu, piaqqat nammineersinnaalereernerisa kingorna siusinnerpaamik qaammatip ataatsip ingerlareernerani

aatsaat nuliarteqqinneqartarnissaa pisariaqarpoq. Guldhamster sapaatip akunnerinik 4-5-nik utoqqaatigileraangami kinguaassiorsinnaangortarpoq, pingaartuuvorlu sapaatip akunnerinik 4-nik utoqqaatigilerinerini arnaanit avissaartinneqarnissaat, pagginerit pinngitsoortikkumallugit. Sapaatilli akunneri sisamat qaangiutsinnagit piaqqat arnaanit avissaartinneqassanngillat namminiilereernissaat qulakkeerumallugu.

10. Nappaateqarneq iluaagisaqarnerlu

Kikkaasuaqqat allat assigalugit guldhamster anersaartuutimigut aseruuttuujasinnaavoq, toqussutigisinnaasaminik, qiianarpallaamiitinneqaruni suerpallaartumiitinneqarlunilu. Tamanna ersertarpoq anersaartornera pissusissamisoorunnaarpat tangajortalerlunilu. Taamaammat inigisaa panertumiitinneqartassaaq, kiattumi noqquoruffiunngitsumilu.

Timminneq pissuteqarsinnaavoq nerisai naatitanik akoqarpallaarsimappata nerisaaluunniit tassangaannarpallaamik allangortinneqarsimappata. Taama pisoqarpat tunngaviusumik nerisassaanik taamaallaat ulluni marlussunni tunisaruk, taava nalinginnaasumik taama pisoqarnera qaangiutissaaq. Sakkortuumilli imerpalasumik timminneq pissuteqarsinnaavoq guldhamster toqquutigisinnaasaminik napparsimalersimappat "wet tail" (aamma taaneqartartoq galoperende ileitis), inaluaani aseruunneq, uumasup qasulerneranik neriumajunnaarneranillu malitseqartartoq. Tamanna pasitsaanneqarpat erninnaq uumasup nakorsaa attavigineqassaaq, taamaangippat hamsteri toqusinnaammat ullut 2-4 ingerlanerinnaanni.

Guldhamsterip mikisunera pissutigalugu napparsimalertera peqqissusianut sunniuteqarnerluttarpoq, ajorsartupallattarlunilu, taamaattumik napparsimalertera pasitsaanneqarpat uumasup nakorsaa erninnaq attavigineqartariaqarpoq.

11. Paasissutissat allat

Naatsorsuutigineqarpoq guldhamster Syriami Aleppo-p eqqaani Tyrkiap kujammut kangisinneru-sortaani nunami annikitsumi aallaaveqarsimassasoq. Imaassinnaavoq Israel-imi aamma peqartoq, misileraavimmi atorussanik eqqussinermi ajutoornikkut pinngortitami siaruartinneqarsimasunik. Guldhamsterit pinngoqqaatiminik sumiiffiit kiattut, panertut inoqajuitsup silaannaasut ittunik silaannallit najugarisarpaat.

Guldhamster pinngortitami annikitsuinnarmi siumugassaapput nungutaasinnaasutullu nalunaarsorneqarsimallutik (IUCN: Vulnerable), pinngortitap najugarisaasa annikilliarthonerat pissutigalugu, soorlu nunalerinerup siaruarterneqarneratigut nunallu inunnit aserortherneqarnera pissutigalugu.

Guldhamster ilaqutariinni uumasuutigiumaneqarluartuuvooq, mikienera pissutigalugu, uumasuummat alapernaatsoq ajornanngitsumillu nujuillisinneqarsinnaammat. Tamatuma saniatigut guldhamster ilisimatusaatigalugu misileraanerini assigiinngitsorpassuarni atornerqarluartuuvooq.

QUJANAQ ILITSERSUUT UNA ATUARAKKU.
APEQQUTISSAQARUIT KALAALLIT NUNAANNI UUMASUT IKINGGUTAI
APERIIN-NARSINNAAVATIT.
WWW.DYRENESVENNER.GL